

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060203

DOM
2020-02-24
Stockholm

Mål nr
M 11002-19

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2019-09-30 i mål nr M 4977-19, se bilaga A

PARTER

Klagande

Rålambshovs båtklubb

Ombud: Advokaten B.G.

Motpart

Länsstyrelsen i Stockholms län

SAKEN

Tillstånd och dispens för komplementbyggnader m.m. på fastigheten XX i Haninge kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen meddelar prövningstillstånd.
 2. Med ändring av mark- och miljödomstolens dom ändrar Mark- och miljööverdomstolen Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut den 19 juni 2019 i ärende nr 515-39653-2014 och 521-50676-2018 endast på så sätt att tidpunkten för när åtgärderna senast ska vara utförda förlängs till den 31 juli 2020.
-

Dok.Id 1571140

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Rålambshovs båtklubb (klubben) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska ge tillstånd eller dispens enligt reservatsföreskrifterna samt strandskyddsdispens för uppförande av tält och grillhus. Klubben har vidare yrkat att Mark- och miljööverdomstolen i första hand ska ändra föreläggandet om att avlägsna byggnaderna på så sätt att det inte ska förenas med vite, och i andra hand att tidsramen i föreläggandet om att avlägsna byggnaderna ska utökas från tre till åtta månader.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd och företar målet till omedelbart avgörande.

Mark- och miljööverdomstolen gör inte någon annan bedömning än underinstanserna i fråga om dispens för byggnaderna. Avseende föreläggandet vid vite att avlägsna byggnaderna och återställa markområdet anser dock Mark- och miljööverdomstolen att det finns skäl för att förlänga tiden på så sätt att åtgärderna ska vara utförda senast den 31 juli 2020.

Avgörandet får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg, Marianne Wikman Ahlberg, referent, och Christina Ericson (deltar inte i beslutet om prövningstillstånd) samt tf. hovrättsassessorn Liisa Seim Sehr.

Föredragande har varit hovrättsfiskalen Linnea Backman.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2019-09-30
meddelad i
Nacka

Mål nr M 4977-19

PARTER

Klagande

Råambshovs båtklubb

Ombud: Advokat B.G.

Motpart

Länsstyrelsen i Stockholms län

SAKEN

Tillstånd och dispens för komplementbyggnader m.m. på
fastigheten Haninge XX

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut 2019-06-19 i ärende nr 515-39653-2014
och 521-50673-2018, se bilaga 1

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Stockholms län (länsstyrelsen) beslutade den 19 juni 2019 att dels ge tillstånd enligt reservatsföreskrifterna för Huvudholmens naturreservat och strandskyddsdispens för två bryggor, dels avslå en ansökan om tillstånd enligt reservatsföreskrifterna och strandskyddsdispens i efterhand för tält, grillhus, duschhus och fiskrensingsbord, på Huvudholmen inom fastigheten XX. Länsstyrelsen förelade också båtklubben att ta bort tältet, grillhuset, duschhuset och fiskrensingsbordet. Föreläggandet förenades med vite.

Rålambshovs båtklubb har överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Rålambshovs båtklubb (båtklubben) har yrkat att mark- och miljödomstolen, med ändring av länsstyrelsens beslut i tillämpliga delar, ska ge tillstånd eller dispens enligt reservatsföreskrifterna samt strandskyddsdispens för uppförande av ett tält, ett grillhus, ett duschhus och ett fiskrensingsbord i enlighet med ansökan.

Till stöd för sin talan har båtklubben anfört bl.a. följande.

Bakgrund

Rålambshovs båtklubb grundades 1920 och har i dagsläget ca 230 medlemmar. Sedan mitten av 1960-talet har båtklubben ägt och förvaltat ön Huvudholmen. Ön omfattar ca 8,9 ha och är till större delen skogbevuxen där tall är det vanligaste trädslaget. Ön saknar fastlandsförbindelse och går endast att nå med privat båt eller taxibåt eftersom någon reguljär båttrafik inte trafikerar ön.

Huvudholmen är mycket uppskattad av allmänheten och i dagsläget är det fler gäster än klubbmedlemmar som besöker ön under ett år. Besökarna kommer för sol och bad, för fisket och för naturen. Antalet besökare ökar stadigt varje år. I syfte att underlätta för allmänheten att utöva friluftsliv samt bad och båtsport har det bl.a. uppförts ett tält, ett grillhus, ett duschhus och ett fiskrensingsbord.

De uppförda anläggningarna

Sedan 30 år tillbaka finns ett tält uppställt på träpall. Tältet sätts upp varje vår och tas ner varje höst och är tillgängligt för alla som besöker Huvudholmen. Tältet används vid olika evenemang; såsom musikkvällar, grillkvällar, midsommarfirande etc. vid händelse av dåligt väder. Alla sådana evenemang är öppna för allmänheten och frekventeras också ofta av allmänheten. Tältet används också för allmänheten under övrig tid, exempelvis som sovplats när det är för kallt eller regnigt för att

sova under bar himmel eller i tält eller vid intag av diverse måltider.

Grillhuset är till sin konstruktion att likna vid en carport med tak och öppna sidor. Grillhuset uppfördes i syfte att minska antalet bränder till följd av allmänhetens grillande på Huvudholmen. För ett antal år sedan utbröt en större brand på ön som orsakades av en engångsgrill. Efter den händelsen utbröt det även en mängd mindre bränder till följd av att allmänheten grillat antingen på bar backe eller med engångsgrill. Sedan grillhuset uppfördes för ca åtta år sedan har det dock inte utbrutit någon brand. På samma sätt som tältet så är även grillhuset öppet för alla och används också flitigt av alla som gästar ön. I grillhuset finns en gasolgrill som är tillgänglig för alla gäster. Det är tydligt skyltat att alla får använda grillen.

Med det ökade besökstrycket till Huvudholmen har också antalet fiskeintresserade gäster ökat. Många gäster rensar sin fångst när de lägger till vid ön. Innan fiskrensningbordet uppfördes skedde rensningen lite varstans på ön och resterna lämnades kvar i naturen. Detta medförde att övriga gäster inte sällan stötte på ruttnande och gamla rester från fiskrenset vid utövande av friluftsliv på ön. Bordet är ett enkelt, mindre bord uppställt på trätrall och tillgängligt för alla. Sedan fiskrensningbordet tillkom rensar också merparten av fiskarna sin fisk på bordet vilket medför att ön i större omfattning kan hållas ren och fri från ruttnande fiskrens.

Duschhuset är tillgängligt för alla. Av de många gäster som besöker Huvudholmen är det inte ovanligt att dessa varit ut med båt eller kanot under en längre tid varför de har ett behov av att tvätta sig. Det är också många som inte känner sig bekväma med att tvätta sig inför andras åsyn. Duschhuset uppfördes i syfte att tillmötesgå allmänhetens behov av att kunna tvätta sig någorlunda privat.

Tillstånd eller dispens från reservatsföreskrifterna

Syftet med naturreservatet Huvudholmen är att för allmänheten bevara en ö av stort värde för bad, båtsport och rörligt friluftsliv.

Länsstyrelsens påstående om att de uppförda anläggningarna och byggnaderna ger ett privatiserande intryck tillbakavisas. Anläggningar och byggnader används i hög grad av Huvudholmens gäster, såväl klubbmedlemmar som icke klubbmedlemmar. Anläggningar och byggnader är också tillgängliga för allmänheten. Tältet har rests under sommarhalvåret i 30 års tid och under den långa tiden har det inte framkommit att det skulle vara avhållande för allmänheten eller friluftslivet på något sätt. Det förhåller sig snarare tvärtom då de uppförda anläggningarna och byggnaderna gynnar allmänheten och det rörliga friluftslivet. Tältet medför att flera gäster än annars lägger till vid ön även vid sämre väder, då gästerna kan söka skydd i tältet vid dåligt väder. Även duschhuset medför att ön blir mer attraktiv

för besökare. Grillhuset har drastiskt minskat risken för bränder på ön och därmed minskat att risken för att des naturmark ska förstöras. Det ökade besöksstrycket medför att det behövs fler grillplatser på ön. Vidare innebär fiskrensningbordet att nedskräpningen på ön minskar till allmänhetens trevnad. Vidare ska nämnas att naturreservatet och dess föreskrifter nästan är 40 år gamla. Både besöksstrycket, kraven från allmänheten och det moderna friluftslivet har förändrats sedan föreskrifternas uppkomst vilket gör dessa i viss mån förlegade. Den moderna friluftsmänniskan i högre grad använder sig av gasolgrill och privat dusch i dag än vad hon gjorde för 40 år sedan. Vidare ställer det ökade besöksstrycket i dag högre krav på klubbens förvaltning av ön. De uppförda anläggningarna och byggnaderna är en konsekvens av denna förvaltningskyldighet. Sammantaget underlättar och förbättrar byggnaderna och anläggningarna för allmänheten att utöva friluftsliv, bad och båtsport.

De vidtagna åtgärderna är förenliga med naturreservatets syfte och föreskrifter. Det finns därför särskilda skäl att meddela tillstånd eller dispens från föreskrifterna som har meddelats för naturreservatet. Vad gäller länsstyrelsens farhåga om att de uppförda anläggningarna och byggnaderna skulle ge ett privatiserande intryck så kan det i dispensen eller tillståndet föreskrivas villkor om att det ska tydliggöras i än högre grad, exempelvis genom skyltning på byggnaderna, om att dessa är tillgängliga för allmänheten.

Strandskyddsdispens

Det finns särskilda skäl för att bevilja strandskyddsdispens för de uppförda byggnaderna och anläggningarna då området behövs för att utvidga den pågående verksamheten och för att området behövs för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse.

I aktuellt fall är syftet med de vidtagna åtgärderna att underlätta för allmänheten att utöva friluftsliv, bad och båtsport. Mot bakgrund av att ön till största delen är skogbevuxen så saknas det förutsättningar för att utvidga verksamheten utanför strandskyddat område. En alternativ lösning skulle dessutom innebära orimliga olägenheter, i form av tidsförluster och kostnader, för båtklubben.

De uppförda byggnaderna och anläggningarna innebär ett försumbart ingrepp i livsmiljön för djur och växter på Huvudholmen. Detta dels eftersom byggnaderna och anläggningarna i förhållande till öns storlek är av marginell karaktär, dels eftersom en del av anläggningarna stått där i årtionden. Med hänsyn härtill har de uppförda anläggningarna och byggnaderna ingen, eller i vart fall obetydlig påverkan på växt- och djurlivet.

DOMSKÄL

Inledning

De centrala frågorna i målet är om det finns förutsättningar för att dels ge tillstånd och dispens enligt reservatsföreskrifterna för Huvudholmens naturreservat, dels ge strandskyddsdispens i enlighet med Rålambshovs båtklubbs ansökan.

Ansökan om tillstånd och dispens enligt reservatsföreskrifterna och strandskyddsdispens i efterhand gäller, såvitt nu är av intresse, ett tält, ett grillhus, ett duschhus och ett fiskrensingsbord på Huvudholmen inom fastigheten XX.

Ön Huvudholmen har i sin helhet förklarats som naturreservat; Huvudholmen naturreservat. Det inrättades ursprungligen 1969, men reviderades genom ett beslut av länsstyrelsen den 27 april 1981. Naturreservatet är beläget mellan öarna Ornö och Kymmendö i Stockholms södra skärgård.

Tillämpliga bestämmelser har redovisats i länsstyrelsens beslut. Till redovisningen har gjorts tillägg enligt vad som framgår i det följande.

Kan tillstånd eller dispens ges enligt reservatsföreskrifterna?

Av reservatsföreskrifterna för Huvudholmens naturreservat framgår att reservatets syfte är att för allmänheten bevara en ö av stort värde för bad, båtsport och rörligt friluftsliv. För att trygga ändamålet med reservatet är det enligt reservatsföreskrifterna bl.a.

- förbjudet att uppföra ny byggnad; dock må med länsstyrelsens tillstånd sanitära anordningar anläggas (reservatsföreskrift A, första strecksatsen),
- upplåta mark för tältning på annan än därför särskilt anordnad plats (reservatsföreskrift A, femte strecksatsen), samt
- utan länsstyrelsens tillstånd uppsätta skyltar, anlägga vägar, upplag, bryggor, tältplatser eller liknande anordningar, som kan motverka syftet med reservatet (reservatsföreskrift A, sjätte strecksatsen).

Som mark- och miljödomstolen tolkar reservatsföreskrifterna krävs det *tillstånd* enligt reservatsföreskrifterna för att få uppföra duschhus och fiskrensingsbord och *dispens* enligt reservatsföreskrifterna för att få uppföra grillhus och tält.

När det gäller frågan om tillstånd enligt reservatsföreskrifterna för *duschbyggnaden* och *fiskrensingsbordet* gör mark- och miljödomstolen följande överväganden.

Vid prövningen av tillstånd enligt reservatsföreskrifterna till byggnation av sanitär anordning och t.ex. andra anordningar (reservatsföreskrift A, första strecksatsen, andra ledet, och sjätte strecksatsen) är mark- och miljödomstolens prövning

begränsad till tillståndets förenlighet med syftet med reservatet, se MÖD 2006:34 och RÅ 2007 ref. 69.

I beslutet om bildandet av Huvudholmens naturreservat uttrycks ändamålet med reservatet vara att bevara en ö med stort värde för bad, båtsport och rörligt friluftsliv. I uttrycket ”bevara” ligger, enligt mark- och miljödomstolens mening, att inte tillföra ön ytterligare byggnader och anläggningar, utöver de som fanns eller planerades vid naturreservatets bildande. Av skötselplanens karta kan utläsas att ön vid naturreservatets bildande, med undantag för enstaka torrklätter, bryggor samt tält- och eldplatser, saknade egentliga byggnader och anläggningar.

Mot bakgrund av det anförda är uppförandet av duschbyggnaden och fiskrensningbordet inte förenligt med naturreservatets syfte, varför tillstånd inte kan ges.

När det gäller frågan om dispens enligt reservatsföreskrifterna för *tältet* och *grillhuset* gör mark- och miljödomstolen följande överväganden.

Mark- och miljödomstolen instämmer i länsstyrelsens bedömning att tältet på grund av sin varaktighet är att betrakta som en byggnad.

Dispens från reservatsföreskrifter får meddelas om det föreligger särskilda skäl, se 7 kap. 7 § andra stycket miljöbalken. Av förarbetena framgår att avsikten med ett reservatbeslut ska vara att skapa ett definitivt skydd och att dispens endast ska ges i undantagsfall, se prop. 1997/98:45, Del 2, s. 75.

Av Naturvårdsverkets vägledning ”Processbeskrivning bildande av naturreservat. Dispenser och tillstånd” (juni 2015), framgår att när det gäller dispenser är utgångspunkten att verksamheten eller åtgärden normalt inte ska tillåtas och att andra angelägna allmänna intressen i vissa fall kan utgöra särskilda skäl om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte. Som ett exempel anges att i ett naturreservat som bildats för att tillgodose behovet av områden för friluftslivet skulle dispens kunna motiveras för åtgärder i samband med tillfälliga organiserade arrangemang. I Naturvårdsverkets numera upphävda allmänna råd (NFS 2003:8) anges att särskilda skäl bör anses föreligga om åtgärden har en i huvudsak positiv inverkan på områdets prioriterade bevarandevärden.

Det är inte tillräckligt att den åtgärd man söker dispens för realiserar ett angeläget allmänt intresse; åtgärden måste också vara förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Utöver vad som ovan redovisats om de nu aktuella förbuden och syftet med Huvudholmens naturreservat, kan tilläggas att det av reservatsföreskrifterna framgår att

ön har stränder som är mycket attraktiva för friluftslivet samt att ön på grund av sin skönhet och sitt värde för allmänhetens friluftsliv särskilt bör skyddas och vårdas som naturreservat. Detta får anses vara naturreservatets främsta ändamål. Enligt mark- och miljödomstolen får tältet och grillhuset i anslutning till bryggor (som är platsen dit besökare först kommer) anses ha en negativ inverkan på ändamålet med naturreservat. Det kan även noteras att det i reservatsföreskrifterna har utpekats specifika platser för just tältning och grillning.

Mot bakgrund av det anförda finns det inte, enligt domstolens bedömning, särskilda skäl för att ge dispens från reservatsföreskrifterna för tältet och grillhuset.

Finns det särskilda skäl för strandskyddsdispens?

Strandskyddet är ett allmänt intresse som är så starkt att utgångspunkten är att strandskyddet i normalfallet har företräde framför andra allmänna eller enskilda intressen, se prop. 2008/09:119, s. 53. Inom ett strandskyddsområde som, likt det nu aktuella området, är av särskild betydelse för naturvärden och friluftslivet enligt 4 kap. 1 och 2 § miljöbalken bör normalt dispens inte ges, se prop. 1997/98:45, Del 2, s. 89. Det finns dock en möjlighet att i det enskilda fallet ge strandskyddsdispens om det finns särskilda skäl.

Rålambshovs båtklubb har, som båtklubben får förstås, ansett att det finns särskilda skäl att ge dispens med stöd av 7 kap. 18 c § första stycket 4 och 5 miljöbalken.

När det gäller *dispensgrunden i 7 kap. 18 c § första stycket 4 miljöbalken* gör mark- och miljödomstolen följande överväganden.

Av 7 kap. 18 c § första stycket 4 miljöbalken framgår att som särskilda skäl vid prövningen av en fråga om dispens från strandskyddet får beaktas om området behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området.

Den aktuella dispensgrunden har bl.a. prövats i MÖD 2016:11 avseende utvidgning av en pågående konferensverksamhet samt i Mark- och miljööverdomstolens domar den 17 april 2018 i mål nr M 9582-17 och den 5 maj 2018 i mål nr M 5279-17 som rörde utvidgning av en campingverksamhet respektive en lantbruksverksamhet med djurhållning. Gemensamt för dessa verksamheter är att de var pågående näringsverksamheter med ett visat behov av utvidga respektive verksamhet.

Mark- och miljödomstolen konstaterar i denna del att Rålambshovs båtklubb inte styrkt att båtklubben bedriver någon sådan verksamhet där det finns ett visat behov av att utvidga båtklubbens verksamhet med de byggnader och anläggningar som ansökan om strandskyddsdispens avser. Den aktuella dispensgrunden (punkten 4)

är därför inte tillämplig i detta fall.

När det gäller *dispensgrunden i 7 kap. 18 c § första stycket 5 miljöbalken* gör mark- och miljödomstolen följande överväganden.

Enligt 7 kap. 18 c § första stycket 5 miljöbalken får som särskilda skäl vid prövningen av en fråga om dispens från strandskyddet beaktas att området behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området. Åtgärder som kan komma ifråga är t.ex. sådana som tillgodoser kommunens behov av tätortsutveckling, olika typer av infrastrukturanläggningar, anpassning av miljön för bättre tillgänglighet för funktionshindrade eller åtgärder som betingas av frilufts-, naturvårds-, miljö- eller kulturhistoriska intressen i strandskyddsområdet. För att det ska vara fråga om ett angeläget allmänt intresse bör den planerade åtgärden långsiktigt ge fördelar för samhället, se prop. 2008/09:119, s. 106.

Råambshovs båtklubb har motiverat åtgärderna med att de, förutom båtklubbens medlemmar, även kommer allmänheten till nytta. Som mark- och miljödomstolen uppfattar dispensgrunden har dock lagstiftarens avsikt varit att i speciella fall ge exempelvis kommuner möjlighet att ta ett visst strandskyddsområde i anspråk som ger långsiktiga fördelar för samhället. Den aktuella dispensgrunden (punkten 5) är därför inte tillämplig i detta fall.

Det har inte heller i övrigt framkommit några omständigheter som skulle kunna motivera särskilda skäl för en dispens.

Intresseavvägning

Vid prövningen ska en avvägning göras mellan det enskilda intresset av att använda det aktuella markområdet och det allmänna intresset som naturreservats- och strandskyddsbestämmelserna avser att skydda, se 7 kap. 25 § miljöbalken.

Vad som framkommit om båtklubbens enskilda intresse av de aktuella byggnaderna och anläggningarna på den aktuella platsen väger inte tyngre än det allmänna intresset av att naturreservatet och strandskyddet fortsatt kan gälla på platsen.

Övrigt

I det överklagande beslutet har länsstyrelsen förelagt båtklubben att, vid vite, senast tre månader efter lagakraftvunnet beslut ta bort tält, duschhus, grillhus och fiskrensningbord. Föreläggandet har förenats med vite.

Mark- och miljödomstolen har nu bedömt att tillstånd eller dispens från reservatsföreskrifterna och strandskyddsdispens inte kan ges i efterhand för tält, duschhus, grillhus och fiskrensingsbord. Länsstyrelsen har därför haft stöd för sitt beslut att förelägga Rålambshovs båtklubb om att ta bort byggnaderna och anläggningarna. Enligt mark- och miljödomstolens mening är föreläggandet proportionerligt och att vitesbeloppen är väl avvägda.

Sammanfattning

Mark- och miljödomstolen har funnit att tillstånd och dispens enligt reservatsföreskrifterna och strandskyddsdispens inte kan ges i efterhand för tält, duschhus, grillhus och fiskrensingsbord. Länsstyrelsens gjorde därför rätt som beslutade att avslå Rålambshovs båtklubbs ansökan och förelägga om att byggnaderna och anläggningarna ska tas bort.

Rålambshovs båtklubbs överklagande ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)
Överklagande senast den 21 oktober 2019.

Inge Karlström

Gisela Köthnig

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Inge Karlström, ordförande, och tekniska rådet Gisela Köthnig. Föredragande har varit beredningsjuristen Alexandra Venander.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.